

Osoko bilkura

Bilbon, egoitzan

2019ko uztailaren 19an

Urrutia, Andres, euskaltzainburua,
Videgain, Xarles, buruordea,
Kintana, Xabier, idazkaria,
Aleman, Sagrario, diruzaina,
Arejita, Adolfo, Iker sailburua,
Coyos, Jean-Baptiste, Jagon sailburua,
Aurelia, Arkotxa,
Azkarate, Miren,
Iñigo, Andres,
Irazu, Jose “B. Atxaga”,
Kaltzakorta, Jabier,
Lakarra, Joseba,
Oñederra, Miren Lourdes,
Peillen, Txomin,
Sagarna, Andoni,
Toledo, Ana,
Uribarren, Patxi,
Urkia, Miriam eta
Zabaleta, Patxi.

Mujika, Alfontso eta Osa, Erramun,
zegozkien gaietan.

Ezin etorria adierazi dutenak: Roberto González de Viñaspre, Patxi Salaberri eta Mikel Zalbide.

Ahalak: Roberto González de Viñasprek ahala Andres Urrutiari; Patxi Salaberrik ahala Andres Urrutiari; Mikel Zalbidek ahala Andres Urrutiari.

Batzarra 2019ko uztailaren 19an, ostiralean, egin da Bilbon, egoitzan.

A. Urrutia euskaltzainburuak euskaltzain guztiak agurtu eta etorririko zerranda eta ahalak irakurri ditu. Quoruma badela egiaztatu ondoren, uzaileko Osoko bilkurari hasiera eman zaio.

Hasteko, E. Osa idazkariordeak argibideak eman ditu; izan ere 11:30ean, Euskal Idazleen Elkartearen eta Euskaltzaindiaren artean lankidetzahitzarrena izenpetuko da. Ondoren, hitzarrena sinatzeko ekitaldian parte hartu dutenen argazkia egingen da egoitzaren aurrealdean.

1. Ageriko bilkuretako (2018-01-26 eta 2018-11-23) bilera-agiriak onartzea, hala erabakiko balitz.

Oharrik ez da jaso. A. Urrutia euskaltzainburuak ahoz oharrik egin nahi den galdetuta, ez da egin. Ondorioz, 2018ko urtarrilaren 26ko eta azaroaren 23ko ageriko bilkuretako bilera-agiriak onarturik gelditu dira.

2. Osoko bilkurako (2019-06-28) bilera-agiria onartzea, hala erabakiko balitz.

Oharrik ez da jaso. A. Urrutia euskaltzainburuak ahoz oharrik egin nahi den galdetuta, ez da egin. Ondorioz, 2019ko ekainaren 28ko Osoko bilkurako bilera-agiria onarturik gelditu da.

3. Euskaltzaindiaren Hiztegia. Adierak eta adibideak. Batzorde Ahaldunduaren oharrak (XV). Aurkeztu.

Zerrenda berria aurkeztu du Batzorde Ahaldunduko idazkariak, M. Urkia euskaltzainak, A. Iñigok egindako oharrak eta egitasmoko kideek emandako erantzun arrazoituak biltzen dituen:

1. *gaur* sarreran *gaur den egun* azpisarrera gehitzea eskatu du ohargileak, eta egitasmoko kideek onartu eta hala proposatu dute: “**gaur den egun** (leku-denborazko atzizkiekin, singularrean). Gaur egun, gaur. *Gaur den egunean, arruntagoa baizik ez da bilakatu jendea. **Gaur den eguneraino**. Jakin behar duzue, gaur den egunetik [...]”.* Eta *gaur egun azpisarreran* “Ik. gaur den egun” lotura gehitu da.
2. hasiera sarrerako 1. adieran “Ik. **hasmenta**” gehitzea eskatu du ohargileak. Egitasmoko kideek dagoena uztea proposatu dute. Izan ere, *hasmenta* hiztegian *Naf.* markarekin jaso dago, eta bidalketak ez dira, normalean behintzat, forma markadunetara egiten, alderantziz baizik (cf *hatsarre*).

4. Exonomastika: *Antzinateko artelanen izenak (II): Erromatar Inperioaren garaiko artelanen izenak*. Eginiko proposamenak aztertu eta erabakiak hartu.

Alfontso Mujika Exonomastika batzordeko idazkariak eman ditu azalpenak. Araugaia lehendik aurkeztuta zegoen, eta ez da oharririk iritsi. Bestalde, araugaiko zerrendan agertzen diren *kameu*, *kratera*, *villa*, *maximo* (adj.) eta *zisterna* sartu dira jadanik Euskaltzaindiaren Hiztegiko azken bertsioan.

Exonomastika batzordeak Osoko bilkuraren esku utzi zuen *le pont Julien / el puente Juliano / Julian Bridge* izeneko zubiaren euskal ordaina erabakitzea, aukera bat baino gehiago baitago. Zubiaren izenaren jatorria latinezko *Apta Julia* izena da, hori baitzen zubitik gertu dagoen gaur egungo *Apt* hiriaren hasierako izena. Julio Zesarrek fundatu zuen hiria, eta hortik *Julia*. Batzordeak hiru aukera aurkeztu dizkio Osoko bilkurari, erabakitzeko: *Gardeko akueduktua* proposatu den modu bertsuan, **Julia**ko **zubia** egitea, (*Apta*) *Julia* baitzen hiriaren izena. Bestela, *-ar* atzizkia erabili nahi izanez gero, *Julio* pertsona-izenari aplikatuta, **Juliotar** **zubia** egitea. Azkenik, balegoke **Juliar** **zubia** aukera teorikoa ere, baina, batzordearen ustez, ez dirudi oso egokia *-ar* atzizkia leku-izenari ezartzea.

Aukerak eztabaidatu ondoren, **Julia**ko **zubia** erabaki da. Bestalde, A. Iñigok galdetu du ea zergatik ez den jarri **Alcántarako** **zubia** sarreran oin-ohar bat adierazteko onargarria dela azenturik gabe ere idaztea, **Méridako** **zubia** sarreran egin den bezala. A. Mujikak erantzun dio Mérida autonomia-erkidego bateko hiriburua dela eta 32. arauak dioela, arau horretako leku-izenei dagokienez, gaztelaniaz azentu grafikoa duten hitzak azentuarekin nahiz azenturik gabe idatz daitezkeela eta horregatik jarri zaiola oin-oharra, baina Alcántara ez dela maila horretako toponimoa. Eta adierazi du beste arau batzuetan diakritikoak agertzen direla arauetan eta ez dela horrelako oharririk egin (adibidez, 157. arauak —Europako hiriak— dio diakritikorik gabe ere idazteko aukera Europako ekialdeko hizkuntzetako diakritiko ezohikoetarako baino ez dela) eta Onomastika batzordeak emandako Euskal Herriko toponimiako arauetan ere, batzuetan, ohar hori egin dela eta beste batzuetan ez.

Adierazi da, orduan, komeni dela diakritikoen erabilerari buruzko azterketa orokorra egitea, eta Exonomastika eta Onomastika batzordeetan azterketa hori egiteko eskatu du Osoko bilkurak.

5. Esku artekoak.

5.1. EEPren eta Euskaltzaindiaren arteko lankidetza-hitzarmenaren urteko eranskina izenpetu da Bilbon, uztailaren 3an. Urteko eranskina izenpetu dute Beñat Arrabit EEPko presidentek eta A. Urrutia euskaltzainburuak. Ekitaldian, X. Videgain buruordeak parte hartu du. Urteko eranskinak, besteak beste, **lana** euskaraz egiten duten profesionalen maila jasotzeko C1etik gorako hizkuntza-prestakuntzako moduluak, IKASek ekoitziriko materialen hizkuntza kalitatea zaintzea, euskarazko toponimiaren arloan lan egiten duten profesionalen prestakuntza eta hiru lan argitaratzea jasotzen ditu (*Eñaut Etxamendiren obra narrati-boa (1964-2011)*; *Euskal Literaturaren Antologia II: Errenazimentutik ilustraziora*; eta Adrien Gachiteguyren *Laborantza. Laborantzatik hobeki bizitzeko*).

5.2. Hurrengo bilkurak:

- **Euskaltzaindiaren Mendeurrena.** Irailaren 12tik 13ra, “Ingurune digi-tala, hizkuntzen estandarizazioa eta euskara” goiburutzat, nazioarteko jardunaldia egingo da Donostian, Tabakaleran. Mendeurrenarekin loturiko azken jardunaldi akademikoa izango da, hamargarrena, hain zuzen. E. Osa idazkariordeak aditzera eman duenez, egitaraua ontzen ari dira. Ondorioz, datozen egunetan horren berri emanen zaie euskaltzainei eta aukera izanen dute izena emateko, bai eta ostatua hartzeko ere.
- **Hurrengo Osoko bilkura.** Irailaren 27an egingo da Gasteizen, Arabako Batzar Nagusien egoitzan.

6. Azken ordukoak.

P. Zabaletak esan du garrantzitsua dela Gasteizen, ekainaren 14an, Onomastikari buruzko nazioarteko jardunaldian, euskarri digitalean aurkezturiko Pertsona izendegi berritua paperezko euskarrian zabaltzea. Izan ere, aurretiaz argitara emanikoek arrakasta handia izan dute, beraz, pentsatzekoa da halako lan batek ere bere ibilbidea izan dezakeela. A. Urrutiak aditzera eman du gaia Argitalpen batzordeak aztertuko duela.

M. Azkarate euskaltzain eta Gramatika batzordeko kideak eskerrak eman dizkie, Donostian, Luis Villasante Euskararen Ikergunean, uztailaren 11n eginiko “Gramatikak XXI. mendean” jardunaldira hurreratu ziren euskaltzainei, bai eta

Euskaltzaindia. Batzar-agiriak

aditzera eman ere Gramatika batzordeak jardunaldian aurkezturiko Euskararen Gramatika lanari ekarpenak egiteko aukera izango dutela euskaltzainek.

Eta beste aztergairik ez dela, Osoko bilkura bukatutzat eman da, 12:30ean.

Euskaltzainburua,
Andres Urrutia

Idazkaria,
Xabier Kintana